

KURIER MIESIĘCZNY POLSKIEGO TOWARZYSTWA MYKOLOGICZNEGO

nr 8/2013

01.11.2013

Szanowni Państwo,

Z przyjemnością rozsyłamy kolejny numer „kuriera miesięcznego Polskiego Towarzystwa Mykologicznego”. Zachęcamy do pisania o grzybach oraz rozpowszechniania wszelkich informacji o tematyce mykologicznej (imprezy, nowości wydawnicze, odkrycia lub refleksje, itp.). Wszystkie otrzymane informacje będziemy zamieszczali na stronie oraz w kolejnych wydaniach Kuriera. Jesteśmy także otwarci na wszelkie uwagi i sugestie.

Życzymy miłej lektury!
Zarząd PTMyk

‘MAPA’ KURIERA

(proszę kliknąć trzymając wciśnięty klawisz Ctrl, aby przenieść się do wybranego zagadnienia)

1. [Zmiana terminu pierwszej konferencji PTMyk](#)
2. [Konferencja EFPP](#)
3. [Wystawa „Życie ukryte w drzewie – grzyby” w Lublinie](#)
4. [Kalendarz Polskiego Towarzystwa Mykologicznego na rok 2014](#)
5. [Jesienne spotkania Sekcji Mikologicznej Oddziału Poznańskiego PTB](#)
6. [Relacja z warsztatów mikromycetes w Warszawie](#)
7. [Relacja z wystawy grzybów w Białowieskim Parku Narodowym](#)
8. [Relacja z wystawy grzybów w ramach Hubertusa Łęczyckiego](#)
9. [Relacja z wystawy grzybów w Tucholskim Parku Krajobrazowym](#)
10. [Gratulacje](#)
11. [Konferencje, warsztaty, seminaria, spotkania](#)
12. [Finanse PTMyk](#)

1. ZMIANA TERMINU PIERWSZEJ KONFERENCJI PTMYK

W odpowiedzi na prośby naszych członków związanych z Polskim Towarzystwem Fitopatologicznym postanowiliśmy przesunąć termin I konferencji PTMyk na dni **24-28 września 2014 roku**.

Pierwotnie planowany termin (10-14 września) okazał się bardzo niedogodny dla członków PTFit, ponieważ nakładał się na ich własną konferencję. **Statutową rolą PTMyk jest łączenie mykologów i różnych środowisk**, dlatego podjęliśmy niezbędne kroki, aby możliwe było przesunięcie terminu naszej konferencji. Na naszą decyzję wpłynęła również świadomość, że plany naszego przyszłorocznego spotkania powstały później niż plany PTFitu, stąd nie było możliwości zmiany tych ostatnich.

Ubolewamy nad tym, że nie mieliśmy wcześniej żadnych informacji o konferencji PTFit i mamy nadzieję, że w przyszłości wymiana informacji między naszymi organizacjami będzie funkcjonowała lepiej i unikniemy podobnych problemów.

2. KONFERENCJA EUROPEJSKIEJ FUNDACJI FITOPATOLOGICZNEJ W KRAKOWIE

Zachęcamy do uczestnictwa w konferencji Europejskiej Fundacji Fitopatologicznej (EFPP), która odbędzie się w Krakowie w dniach **8-13 września 2014**. Więcej informacji znajduje się pliku załączonym do bieżącego numeru „Kuriera”.

3. WYSTAWA „ŻYCIE UKRYTE W DRZEWIE – GRZYBY” W LUBLINIE

Zapraszamy na wystawę zdjęć nagrodzonych w ogólnopolskim konkursie fotograficznym pt. „**Życie ukryte w drzewie – grzyby**”. Wystawę można będzie oglądać w Lublinie w dniach 17 października – 3 listopada. Następnie, w dniach 4-18 listopada wystawa prezentowana będzie w Łodzi.

4. KALENDARZ POLSKIEGO TOWARZYSTWA MYKOLOGICZNEGO NA ROK 2014

Polskie Towarzystwo Mykologiczne przygotowało **kalendarz ścienny na rok 2014**. Dowolną liczbę sztuk kalendarza (format A3, 7 kart dwustronnych) może zamówić każdy miłośnik grzybów. Cena kalendarza (z kosztami przesyłki) to 40 zł. Projekt kalendarza można obejrzeć w na stronie: <http://www.ptmyk.pl/?p=1174>. Zamówienia można składać do **dnia 15 listopada** za pośrednictwem poniższego formularza internetowego:

<https://docs.google.com/forms/d/1ODjijYTOXC38nW0ATzsYWa-uj3yMIUmp0Us2nwZm44/viewform>

Opłatę za kalendarz należy przelać na konto:

Polskie Towarzystwo Mykologiczne

Al. Ujazdowskie 4

00-478 Warszawa

Bank PKO BP SA 1 oddział Łódź

Nr konta: 39 1020 3352 0000 1902 0192 8951

kwota: liczba zamówionych kalendarzy x 40 zł

tytułem: kalendarz; imię i nazwisko zamawiającego

Wysyłkę zamówionych kalendarzy planujemy na początek grudnia, przed szczytem przesyłek świątecznych. Kalendarze zostaną przesłane do zamawiającego dopiero po wpłacie na konto PTMyk.

5. JESIENNE SPOTKANIA SEKCJI MIKOLOGICZNEJ ODDZIAŁU POZNAŃSKIEGO PTB

Serdecznie zapraszamy na kolejne spotkania Sekcji Mikologicznej Oddziału Poznańskiego PTB. Harmonogram spotkań znajduje się na stronie: <http://www.ptmyk.pl/?p=1216>.

6. RELACJA Z WARSZTATÓW „GRZYBY Z ASCOMYCOTA I ICH ANAMORFY” Z DNIA 24 WRZEŚNIA 2013

Warsztaty, czwarte w tym roku z obszaru Micromycetes, odbywały się w sali Zakładu Systematyki i Geografii Roślin Uniwersytetu Warszawskiego, sąsiadującej z siedzibą PTMyk, przy Al. Ujazdowskich 4 w Warszawie.

Z uwagi na ograniczoną liczbę mikroskopów i stanowisk pracy nie mogliśmy przyjąć wszystkich chętnych – zgłosiło się prawie 30 osób.

W zajęciach wzięło udział 21 osób z 11 ośrodków:

Kielce (1), Szczecin (1), Warszawa (3), Białystok (3), Toruń (1), Skierniewice (1), Bydgoszcz (2), Lublin (5), Sękocin k. Warszawy (2), Opole (1), Katowice (1).

Program warsztatów był zorganizowany wokół czterech tematów w obrębie grzybów workowców *Ascomycota* z następującym programem:

Wprowadzenie: prof. Jerzy Chełkowski (Przewodniczący Sekcji *Micromycetes i ich metabolity*), dr Marta Wrzosek (Prezes PTMyk)

1. Grzyby z rodzaju *Pyrenophora* i ich anamorfy – dr hab. Wojciech Wakuliński, SGGW, Warszawa
2. Zmiany w nazewnictwie anamorf z rodzaju *Phoma sensu lato* – prof. Joanna Marcinkowska, SGGW, Warszawa
3. Grzyby cerkosporoidalne – dr Urszula Świdorska-Burek, UMCS, Lublin
4. Identyfikacja *in vivo* grzybów z 'Coelomycetes' – dr Małgorzata Ruszkiewicz-Michalska, Uniwersytet Łódzki,

Uczestnicy mogli zapoznać się z kulturami aksenicznymi grzybów na pożywkach agarowych, dokonać identyfikacji rodzajów i gatunków na podstawie charakterystycznej budowy zarodników i komórek zarodnikotwórczych. Wszyscy otrzymali materiały wcześniej przygotowane przez wykładowców.

TEMATYKA – informacje ogólne

1. Grzyby objęte kiedyś nazwą „Helminthosporia” omówił na wybranych przykładach prof. Wojciech Wakuliński. Z punktu widzenia trudności, jakie napotyka mykolog przy identyfikacji gatunków/taksonów grzybów, reprezentowane były w pierwszej kolejności gatunki stosunkowo łatwe do identyfikacji z uwagi na bardzo charakterystyczne, dobrze opisane i zilustrowane w kluczach, posiadające duże zarodniki konidialne i komórki zarodnikotwórcze. Należą do tej grupy grzybów

przedstawiciele gatunków z *Ascomycota*, z rodzaju *Pyrenophora*, *Cochliobolus* i *Setosphaeria*, których anamorfy wytwarzają zarodniki należące do dość licznych gatunków *Drechslera*, *Bipolaris* i *Exserohilum*. Taksony tych grzybów, zarówno teleomorfy jak i anamorfy, znaleźć można zebrane w monografii, którą uczestnicy otrzymali w ramach warsztatów.

Wszystkie wymienione rodzaje grzybów mają znaczenie jako patogeny roślin, zarówno rolniczych, jak i ogrodniczych. Wiele z nich wytwarza metabolity o właściwościach fitotoksycznych. Niektóre z tych metabolitów to fitotoksyny specyficzne, wywołujące u roślin gospodarzy objawy takie same, jak produkujący je patogen. Takim metabolitem przykładowym jest wiktoryna, wytwarzana przez *Cochliobolus victoriae* Nelson (anamorfa *Bipolaris victoriae*), powodująca więdnienie siewek owsa odmiany Victoria.

Z kolei trzy pozostałe grupy – grzyby „cerkosporoidalne” i jamkowce *Coelomyces* w tym *Phoma*, które były omawiane w ramach obecnych warsztatów, mogą sprawiać większe trudności podczas identyfikacji i wymagają pewnego doświadczenia. Możliwe było zapoznanie się z typowymi przedstawicielami tych grzybów.

2. Taksonomia grzybów objętych jako grupa rodzajem *Phoma sensu lato*, wytwarzających piknidia lub acerwulusy doczekały się podziału na kilka nowych taksonów. Prof. Joanna Marcinkowska podzieliła się swoim wieloletnim doświadczeniem z pracy nad tymi niełatwymi w identyfikacji gatunków grzybami i najnowszymi pracami nad ich taksonomią.

Przygotowała też kultury agarowe przykładowych gatunków tych grzybów, co umożliwiło zapoznanie z ich charakterystyczną morfologią piknidiów i zarodników konidialnych.

3. Grzyby cerkosporoidalne obejmują gatunki o cechach anamorf, a ich teleomorfy nie są dotychczas znane i czekają na odkrycie. Grzyby te, jak również grzyby z rodzaju *Phoma*, mają długą i bogatą historię opracowywania ich taksonomii. W ostatnich latach taksonomia ta doczekała się kolejnych zmian po zastosowaniu metod analizy DNA. Uczestnicy warsztatów zapoznali się z historyczną i aktualną sytuacją taksonomii tych grzybów. Mogli też przećwiczyć cechy pomocne w ich identyfikacji na porażonych tkankach wybranych roślin dzięki materiałom przygotowanym przez dr Urszulę Świdorską-Burek.

4. Ostatni temat zajęć to „Identyfikacja *in vivo* grzybów z *Coelomyces*”. Wiele gatunków z tej grupy grzybów można identyfikować po odpowiednim przygotowaniu bezpośrednio na podstawie mikroskopowej obserwacji owocników na tkankach roślinnych. Prowadząca zajęcia dr Małgorzata Ruszkiewicz-Michalska przekazała

swoje doświadczenie z zakresu przygotowania materiałów roślinnych, zarówno świeżych jak i zielnikowych przed identyfikacją mikroskopową taksonów grzybów z tej grupy. Po wprowadzeniu do tematu uczestnicy wykonali preparaty mikroskopowe z tkanek roślinnych.

Zwróciła ona uwagę na ostrożność, jaka jest konieczna przy korzystaniu z sekwencji DNA grzybów dostępnych w bazach danych takich jak baza NCBI. Szacuje się, że 30% dostępnych w tych bazach sekwencji jest obciążona błędami – zarówno co do identyfikacji grzyba jak i poprawności zdeponowanych w tych bazach sekwencji.

Warto sobie też uświadomić, że największej uwagi poświęca się grzybom powodującym choroby roślin, choć stanowią one mniej niż 10% populacji grzybów dotychczas poznanych.

Uczestnicy wykazali duże zainteresowanie pracą nad omawianymi grzybami, mając możliwość wykonania preparatów mikroskopowych pod okiem doświadczonych specjalistów.

Prowadzącym zajęcia gorąco dziękujemy za przygotowanie odpowiednich kultur i materiałów zielnikowych i przekazanie swojego doświadczenia oraz pasji w pracy nad grzybami Micromycetes.

Opracowanie: *prof. Jerzy Chełkowski*, Instytut Genetyki Roślin PAN w Poznaniu

7. RELACJA Z WYSTAWY GRZYBÓW W BIAŁOWIESKIM PARKU NARODOWYM

Polecamy relację z wystawy grzybów w Białowieskim Parku Narodowym: http://bpn.com.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=1342&Itemid=1.

8. RELACJA Z WYSTAWY GRZYBÓW W RAMACH HUBERTUSA ŁĘCZYCKIEGO

Zapraszamy do zapoznania się z relacją z wystawy grzybów zorganizowanej w ramach VII Okręgowych Obchodów Dnia św. Huberta: <http://ekolodzkie.pl/> oraz www.leczycki.pl.

9. RELACJA Z WYSTAWY GRZYBÓW W TUCHOLSKIM PARKU KRAJOBRAZOWYM

Polecamy relację z wystawy grzybów w Tucholskim Parku Krajobrazowym: <http://tuchpark.pl/index.php/newsy/139-grzyby-po-raz-xx-na-wystawie-w-borach-tucholskich>

10. GRATULACJE

Z przyjemnością informujemy, że na konferencji IOBC/WPRS-ICOC w Luksemburgu, w dniu 8 października br. wybrano **prof. dr hab. Małgorzatę Jędrzyckę** na stanowisko „convenor” („opiekun”, „szef”, „kierownik”) w grupie roboczej ICOC (Integrated Control in Oilseed Crops) w grupie West Palaearctic Regional Section (sekcja zachodniopalearktyczna, obejmująca głównie Europę Zachodnią i Afrykę Północną) w międzynarodowym stowarzyszeniu naukowym IOBC (International Organisation for Biological and Integrated Control): <http://www.iobc-wprs.org/>. Grupa zajmuje się patogenami i szkodnikami roślin oleistych, w tym głównie rzepaku, a wśród patogenów dominują grzyby chorobotwórcze.

Link do strony IOBC/WPRS-ICOC:

http://www.iobc-wprs.org/expert_groups/04_wg_oilseed_crops.html

Serdecznie gratulujemy!

11. KONFERENCJE, WARSZTATY, SEMINARIA, SPOTKANIA

W dniach **11-15 listopada 2013** w Turcji odbędzie się 3rd International Congress on Fungal Conservation. Więcej informacji można znaleźć na stronie: <http://www.ptmyk.pl/?p=727>.

W dniach **8-13 września 2014** roku w Krakowie odbędzie się konferencja Europejskiej Fundacji Fitopatologicznej (EFPP). Więcej informacji na stronie: <http://www.ptmyk.pl/?p=1167>.

W dniach **24-28 września 2014** roku w Łodzi oraz Spale odbędzie się **pierwsza konferencja Polskiego Towarzystwa Mykologicznego**, poświęcona integracji środowisk mykologicznych oraz nauczaniu Mykologii w Polsce. Konferencji towarzyszyć będą warsztaty tematyczne: 1) grzyby wodne (prowadzone przez zespół prof. Marii Dynowskiej, UWM, Olsztyn), 2) grzyby owadobójcze (dr hab. Cezary Tkaczuk, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach i prof. Stanisław Bałazy, Instytut Badań Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN, Poznań) oraz 3) gatunki z rodzaju *Coprinus*, (dr hab. Błażej Gierczyk, UAM, Poznań). Zaplanowane są także trzy sesje terenowe. Część plenarna będzie odbywać się w Łodzi, natomiast część warsztatowa i sesje terenowe w Spale k. Tomaszowa Mazowieckiego. Oprócz obrad i warsztatów planujemy też kilka niespodzianek, które pozwolą nam się lepiej poznać i zintegrować. Liczymy na Wasz udział!

Więcej szczegółów zamieścimy w kolejnym kurierze oraz w komunikatach planowanych na 15 listopada (wstępny, anonsujący konferencję), 10 stycznia i 15 czerwca 2014 r. Pytania prosimy kierować na adres konferencja.PTMyku@gmail.com.

Zachęcamy do przesyłania na adres mailowy PTMyk informacji o konferencjach, warsztatach, wystawach, festynach, pogadankach i wykładach mykologicznych, itp.

12. FINANSE PTMYK

Składki członkowskie (**50 zł rocznie począwszy od 2013 r.**) oraz **jednorazowe wpisowe** (w wysokości **30 zł** lub **15 zł** dla studentów) należy wpłacać na konto Towarzystwa:

Polskie Towarzystwo Mykologiczne, Al. Ujazdowskie 4, 00-478 Warszawa

Nr konta: **39 1020 3352 0000 1902 0192 8951**, Bank PKO BP SA 1 oddział Łódź

Wpłatę można wykonać pojedynczym przelewem! Dziękujemy za wszystkie dotychczasowe wpłaty!